

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

„Gazetă“ ese de 2 ori; Joi'a si Dumineacă, Foi'a, candu condeu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tierei esterne 12 fl. v. a. pe unu anu sēu $2\frac{1}{2}$ galbiui mon, sunatōria.

Anulu XL.

Să prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 26.

Brasovu 19|7 Aprile

1877.

Cea mai buna politica romanescă.

Reipublicae nervos in pecuniis consistere.

Bodin Republica.

I. Luptă pentru esistentia națiunei noastre și conditionează victoria sa dela multi factori. Cel mai eficace conformu tempului nostru este cultură. Dér' unu altu factoru esentiale pentru promociunea culturei unui poporu este aceea, ce numesce Bodin nervus reipublicae adica bunastarea poporului, avere, banii. Unu poporu lipsit de acestu factoru este ipsitu de acel stălpot poternici, pre alu caroru umeri singuri si pote clădi cu securitate edificiul culturei, templul viitorului si alu immortalitatiei nationale.

Cultură unui poporu deci este legata de avere sa materia. Cultură nostra este in cea mai mare parte impededata de seraciă nostra. Examinandu mai de aproape causele, din care stagna progressulu nostru spirituale, venim la rezultatulu, ca tōte impedecamentele inaintarei noastre invoresc din o fontana, din unu centru comunu, care este lipsa de nervus reipublicae. Lasu ca mai sunt si alte cause impededatorie, intre cari in prim'a linia este sistemul draconicu alu actualului guvernamentu, carele in locu de a ne dā mana de jutoriu, la ce ar' fi indatorati, pentru-ca si noi nu temem cetatianii patriei, conspira nici mai multu nici mai pucinu decatu la apunerea nostra, la stirparea esistentiei națiunei romane, pentru care scopu nuanțu si au sistemisatu unu planu, in urm'a căruia mai antaiu voiescu se ne seracăsa, se ne deține de tōte fontanele vitalitatiei nationale, se ne faca cersitori; astfelui se ne silësca că se abdicemu de numele romanu si se preferimu a fi nepoti de al lui Arpad a sēu Tamerlanu si frati de cruce cu basibosucii! Acesta este planulu chimericu inscris pe flamură guvernarei actuale. Cumu le va succede e alta intrebare.

Multe amu dorí se avemu. In prim'a linia amu dorí se avemu scole poporale bune, cu intelectatori bravi si bene dotate, in catu invetiamen-tulu se nu sufere din aceste cause nimica; amu dorí se avemu catu de multe gimnasie, scole reali si comerciali, tōte bene dotate si cu professori qualificati si bene salarisiati; amu dorí se avemu de cea una universitate romanescă celu pucinu a sēu 2 facultati universitarie romane; amu dorí, că avere associaționei transilvane se fia celu pucinu de cateva dieci milioane, din care se se pote premia carti scientifici si vota ajutorie pentru excursiuni scientifici si prin acēst'a a promova sci-entia romanescă, care este corona culturei nationale. Amu dorí se avemu unu foadu pentru teatru na-tionale asiatici de mare catu se pote premia opere dramatice si sustienă una trupa de artisti eminenti, cari se aiba missiunea de a voiagia prin tōte tienuturile romaneschi si astfelui prin productiuni co-respondatorie a contribui la desceptarea si educa-tiunea poporului in sensu national; amu dorí se avemu scole de industria, agronomia, technica, menite a ne crea acea clase onorifica, ce ne lipsește mai cu totulu, adeca burgoasi, care repre-senta avere materială; amu dorí se avemu mai multe foi periodice si de di, mai multe foi belle-tristice, literarie, scientifici etc. Amu dorí se avemu unu comitetu centrală natională compusu-

din barbatii nostri cei mai eminenti si devotati romanismului, inse totuodata si cei mai indepen-denti si probati, carele se aiba missiunea de a ne aperă interesele noastre nationali inleintru si in afara, carele se publice la lumea larga prin diuaria straină si prin brosire tōte injuriele, persecuti-unile si suferintiele, ce ni le indura guvernul sistemului actuale, se arete ca in Turci'a musul-mana, de care Europa pōrtă atata interessa, lu-crurile nu stau nimica mai reu că in Turci'a arpadiana a poternicului Tisza. Amu dorí multe si in urma nu amu gasi sfirsitul dorintelor, cari tōte remanu numai dorintie, pia desideria.

Nu trebuie se ne batemu multu capulu, că se aflam motivulu, pentru ce dorintiele noastre remanu numai dorintie, ca-ci in urm'a urmeloru ne lovim cu tōte de una singura stanca, adeca in seraciă nostra. Scolele noastre si respective invetia-mentulu poporului nostru din tōte directiunile bolesce in urm'a lipseloru de bani.

Scole medie gimn., reale, comerciale etc. nu potemu redica, nu academie si universitate romanescă, ca-ci nu avemu cu ce, nu avemu bani. Nu potemu face fondu de teatru că se avemu una trupa dramatica buna si se se premieza bucati dramatice, ca-ci nu avemu bani. Asociatia transilvana nu poate crea mai multe stipendia, nu pote vota pre-mie pentru carti, studii si excursiuni scientifici pentru-ca nu are destui bani, e seraca.

Literatură romana dela noi mai multu vege-tă decatu inaintéza. Déca se incércă cineva a tipari vre-unu opu literariu si imple podurile si camerele cu dinsulu, ca-ci nu-si capeta cumperatori, ér' dupace si-a ingropatu óre-care capitalu in acēst'a, la edarea de alte opure anevóie se va re-solvá. Cumparatori nu capeta, pentru-ca acestia nu au parale. Mai reu li merge la bietii editori de gazete romanesci. Mai anii trecuti aveamu 5—6 foi politice romanesci (intielegu aci in genere nu-mai pe romanii de dincöce de Carpati), astadi inse in locu de a se fi inmultitu acelu numeru, s'a redusu la 2 si nu din alta cauza decatu din lipsa de abonanti, respective din lipsa de bani. Causa nostra politico-natională stagnăza, nu o potemu familiarisă Europei culte, care la rondulu ei se ne iē sub scutulu seu, se se interesaze de noi, celu pucinu precum se interesséza de poporale din Turci'a, ca-ci ne lipsescu fundatiuni pentru acestu scopu, din cari se se remunerez redactorii straini, din cari se se suporte spese pentru tipariri de bro-siure in tōte limbele Europei, nu potemu pentru-ca ne lipsescu banii, si asia Europa cea mai mare parte cunoscă mai bene relatiunile si suferintiele poporalor din Turci'a decatu pre noi. Apoi pre-candu noi nu suntem in stare a ne spune lumei nepreoccupate tōte durerile si suferintiele noastre, nu potemu se desiarvamu pre modernii nostri tirani, ér' acestia si astupa tōte nedreptatirile, ma adeseori ne arunca noue in capu tōte relele facute de dinsii, ce bantue tiér'a, si asia lumea culta este totu reu informata despre starile noastre. Si déca amu merge si mai departe cu analisea, totu la acestu resultatu vomu ajunge, adeca: seraciă nostra, lipsa de bani, este cauza stagnarei progresului nostru in orice directiune.

Si déca noi precum ne-amu eluptat in tre-cutu esistentia nationale, trecundu prin atate su-ferintie si torture, prin botezu de biciu, de focu si sange, voim se ne asecuram si esistentia ven-toriului; déca noi cultivandu credintia inmortali-tatiei noastre nationale, voim a ne fortifică aspi-ratiunile venitoriului: atunci nu ne restă alta, decatu se ne apucam cu totii de munca, si se con-lucram la delaturarea acestui reu mare nationale, la delaturarea seraciei. In adeveru este unu lucru greu acesta, dér' una vointia firma, una reuniune a toturor fortialor noastre este in stare a-lu in-vinge si succesive a-lu stirpi. Spre acestu scopu este de absoluta trebuintia se ne folosim si noi de frumós'a si importanta scientia a scotului Adam Smith si sei aplicam principiale sale la tōte fa-sele desvoltarei poporului nostru. Inteligentia ro-mană foră deosebire de rangu si pusetiue, de avere si etate are neescusaverulu deobligamentu de a familiarisă poporulu nostru cu principiale economie i u a n a t i o n a l i , firesce in mesura, in care se pote intembla acesta.

Eu 'mi voiu permite la asta ocasiune a-mi spune parerile mele in asta privintia, a-mi comunică resultatulu meditatiunilor mele, a impartasi ideele despre modulu, cumu se se procedă la stir-parea reului amintit, rogandu pre tōta intelligentia romana de a luă notitia de acēsta cestiune momento si a o studee dupa meritu, sperandu, ca in acestu modu celu pucinu vomu contribui multa la ameliorarea sörtei noastre.

Transilvani'a.

Brasovu, 17/5 Aprile. (Sciri diverse.) „Starea de astazi a lucrurilor nu mai e de su-ferit.“ Acēsta sententia desperata se aude si se citescu nu numai din intreg'a monarchia si din vecin'a Romania, ci din tōta Europa. Pace să bataia? Acēsta intrebare tiene pe milioane de omeni in neactivitate că si cumu ar' fi fermecati. La calamitatea generale pentru noi se adaugu mi-seriile noastre locali nenumerante. In prevederea unei campanii bellice in vecinetatea nostra, populatiunea mai alesu cea sătesca, e manata cu sutele si cu miile la „facerea de drumuri si poduri strategice (militarie)“, nu numai in diverse directiuni catra Romani'a, ce si in laintrul tieri, pe langa terminu ficsu si pedepse aspre. Asia de es. la ora-siulu Kézdi-Vásárelly din Secuime (spre Oituzu la Moldov'a) fiindu-ca a intardiatu cu facerea dru-mului, ingenerii au luatu porunca, că se'l faca cu orice pretiu, pe comptulu acelui orasii. La drumulu Branului pana susu la pajora lucra comunele romanesci din acelu cercu si alte cateva din comitatulu Fagarasiului. Cele sasesci au re-masu că se derégă numai drumulu pe hotarele lor. Numai déca lucrarile precipitate in modulu acesta ar' fi si stabile, ceea ce inse depinde mai preste totu dela ingenierii speciali de poduri si siosele, de carii pe la noi că si in tōta Ungari'a se afla fōrte pucini. Ar' fi in adeveru lucru mai multu decatu dorerosu, că atatea sute de mii dile de lucru, facute de poporu cu sudore crunta la drumuri strategice, se le vedi disperandu fora urma de inaintea ploilor torentiali dela munti.

In catu pentru comerciul nostru, nu mai dicem altu-ceva, decatu ca mai alesu la caméra commerciale de aici vinu mereu reclamatiuni, care apoi se iau in discussiune si cele mai multe se inaintă la ministeriu, era altele la consulatul generale din Bucuresci. Cele mai multe plan-

sori vinu asupra vamesilor dela unele puncturi de vama romanăscă, inputandu-li-se candu brutalitate, candu aplicare eronată a tarifei și falsă clasificare a marflorului după calitate. Astăzi de es. la vamă Predealu nu voru se facă distincții între pei ordinari și pei fine; totu astăzi panurari (postavari), flanelari și altele ceteve dău ocazia la frecările necontentate între comercianți și vameșii.

In Predealu mai există și una alta secatură, adeca o mare vama de drumuri, care nu se mai afă la nici-unu altu punct. Déră incătă să seioseană dela pajora pana în vama ar' fi facută cumu se cade, ce inse nu merita de locu numele de siosea, ceea ce călătoriul în trasura o simte în totă ósele din momentul în care trece de „pajora.“

Nou'a lege cambială (legea politielor) esită dela dietă Ungariei, intrată în potere dela 1 Ianuarie încecă în locul celei austriace, a datu asemenea ocasiune la discussiuni în cameră comercială. Recomandam la or-si-cine e condamnată de sorte a intra în obligă prin cambiuri, se'si deschide ochii forte bine, mai înainte de a lăsa penă în mana.

Din vecină Secuime aflamă după diariile maghiare, ca acolo s'a pornită de nou agitație mare contra migrarei secuimilor în România. Déră contra maghiarăsarei, pana si prin mediulocă infernală a celor preste 100 de mii români mestecăti printre secui cine va agita vreodata?

In comitatul Hunedoarei esira cu ficiunea, cu colossală minciuna istorică, cumu-ca romanii calvinii prin fortă sub Bethlen, Rákóczi, Apaffy s. a. ar' fi fostu odiniéra maghiari curați și pomină în acea cauză agitație, care astăzi a trecut și preste frunțările monarhiei. Déră bunu e Ddieu, noi suntemu tari în credinția, ca si acea minciuna se va infunda și va dispara rusină.

Perceptorulu Balogh Károly dela Barátos fătu în criminalu prin comisiunea municipale dela S. Szt. György in 4 Aprile pentru dilapidare de 2600 fl. („Közv.“ Nr. 101.) Se audă inse de unu altu procesu criminale multu mai celebru, totu din Secuime, care dete ocasiune la investigații iungi și de natură forte delicate, în a căror urmare unu evreu bogat și unu popa calvinescu au ajunsu de-o camadă in arestă preventivu. Se așteptam înse rezultatulă investigațiunilor cu patientia și se speramă, ca rezultatele voru fi deștul de instructive, pote și pentru tiéra intregă.

Diariele maghiare batu în palmi, ca din tinențul Resinariilor și alu Saliscei, adeca din districtul economicilor de vite, ar' fi dositu dela asentatiune 1562 fetiori de români. Adeca totu cantecul vechiu. Pentru comunele acelorui tineri este cestiu de onore se esplice adeverată stare a lucrului.

In legamenteu (nexu) cu legea politielor potențu reflectă si la nou'a lege ungurăsca adusa contra camatariei, in care dobend'a legale se regulă definitiv cu 8 (optu) procente astăzi, in catu nici notarii publici nu potu legaliza obligațiuni de bani, in care ar' fi legate procente mai mari decat 8% (§. 1) si nici tribunalele in casuri de certe nu potu adjudeca creditorilor mai multu că 8% (§. 4); astăzi nici pe hypothece nu se poate inscrie mai multu. A trage dobend'a înainte pe timpu mai indelungat decat 6 luni, este asemenea opriu, său adeca ceea ce ia creditorul mai multu, se compută că platită din capitalu (§. 5) etc. etc.

A proposito de acăsta lege si de consecințele sale, lumea nostra comercială și industrială privesc cu doiosia la starea finanțială a altorui tieri mai fericite, in care nici cu 3 (trei) procente nu'ti mai ia nimeni bani înprumutu.

Se cautam de es. numai la publicațiunile bancei din Francia. Dobend'a ce luă acea banca, dela 1867 pana in 1870 fusese de 2½ proc. pe anu. Pre catu tienă belulu celu mare germano-francesc și pana după platirea celor 5 miliarde, interesele la capitaluri se schimbă intre 4, 5, 5½ %, după aceea înse successive scadiuă erăsi astăzi, incătă bancă le puse pe ale sale de nou la 2½ %. Astăzi, adeca din lună astăzi înainte, aceeași banca se vediu necessitatea a le scăda la 2%. Ce vi se pare înse, ca lumea nici cu 2% nu alergă se iè bani înprumutu. Causă principală este, ca comerciul a incepută se suferă si în Francia forte greu din cauza mai virtosu a crizelor politice. Pe la 4 Ian. 1877 mai circula inca 2661½ milioane de franci in note; înse pana

in 5 Aprile, adeca după 3 luni, acea sumă scădiuse la 2269½ milioane, adeca: publicul plătise indereptă aprópe 400 milioane, de care nu mai avea lipsă la speculațiunile sale. Astăză sutile de milioane jau mōrte. Capitalul aceleiasi bance in metalu s'a acumulat asemenea la sumă nemai audită pana acela de 2270 milioane franci.

Bancă cea mare din Anglia scădiuse interesele mai de înainte la 2%.

Din acestea două exemple, la care amu mai poate adăuga ceteve, pote judeca ori-cine immensă diferență între starea economiei naționale a tierilor în adeveru civilisate și a tierilor noastre. După ce voru termină și împacă cestiunile cele mari intr'unu modu său altul, faceti-ve ideea de căpoteti, despre aborul ce voru lua totă afacerile acolo, unde milioanele se dau cu 2—3 multu 5% și erăsi acolo, unde bancă dă că din gratia cu 5, 5½ eră altii cu 8 pana la 18%.

Ungaria. În locu de a ne occupă la locul acesta de cestiunile cele mari pendente, cunoscute publicului de ajunsu, însemnămu din aceasta tiéra deocamdată numai unele sciri de a două mana. —

Acum este constatatu, ca totă cercularile archieresci care au esită de 5 luni încecă de aici pana colo susu la Ungvaru, i-si au pe auctoriilor in B-Pest'a.

Din cauza venirei russilor precum se crede (fora temei pronuntiatu) grija, trepidatiunea este generale în totă tienuturile Ungariei care sunt locuite de elementu maghiaru. Dela unu timpu încecă diariile maghiare i-si perdura cumpetul pana la unu gradu ne mai auditu; ele în desperatiunea ioru insultă pe Europa întrăgă, pe totă poporale sale cele mai civilisate și mai belicose numindu-le poltrone (gyáva), pentru-ca nu saru totă in ajutoriul turilor si alu maghiarilor. Pentru-ce atata sbuciumatura si trantire cu capetele de pareti? Ceea ce trebuie se se intempe, se va intempla mai curendu său mai tardu nesmentită si neaparatu. Trianghiul illiricu, peninsula balcanica nu va fi în veci a russilor, dera nici mai multu a turilor, carii n'au locu în Europa, din cauza ca nu sunt capabili a'i adopta si sbea in sine civilisatiunea ei christiana. Acelu territoriu va fi si va remană proprietate a poporului chistian, care locuesc pe elu si care sunt capabili de o inalta civilisatiune, indată ce voru scapa de ferecaturile turcescă.

Mai bine ar' face maghiarii se'si mature barbatesc pe la usile proprii. Totu diariile loru ne asigura, ca sunt rare acelea comitate, in care se nu esiste bande hotiesci. Pe Cercelul ilu impuscară mai deunadi și prinseră cativa din bandă lui. Intr'aceea esti in locul lui unu altu capitano maghiaru anume Séta Pista in faimosulu comitatul Somogy. Aceasta stă in connexiuni amicabili cu cativa ospetari de hoti din comitatele vecine, cari i chiama la predi sigure pe dile anumite, că si cumu i-ar' chiama la nunta.

Brasovu, in 18 Aprile st. n.

Pana in preseră erumperii resbelului russo-turcesc se vorbia multu de alianta celor trei imperi, astăzi inse pare ca a disparutu cu totul acăsta aliantia, deoarece nimeni nu mai pomenește de ea. Pentru aceea cu dreptu cuventu potem pune intrebarea, ca ce atitudine va luă Austria nostra in facia resbelului european? Déca ar' fi se judecamu după enunciatiunile foilor maghiare, apoi amu trebui se credem, ca Austria numai alaturea cu Turcia pote se lupte. Cu totă ca si acestea foi maghiare au mai slabită din limbagiul loru vehementu contra Russiei, asiă incătă chiaru drasticulu si bombasticulu „Ellenor“ a incepută a svatu pe unguri, că se-si infrenedie poftă de resbunare pentru catastrofa dela Sicilia (Vilagos), deoarece nu este tempulu. „Pesti Napló“ dice, că déca Anglia ar' crede, ca Turcia se mai poate sustine, si déca Anglia ar' intră in focu pentru Turcia, atunci Austria n'ar' avea altu aliatu, decat pe Anglia, inse la casu, candu acăsta ar' remană neutrale, atunci nice Austria nu va poate face altă, decat se remana neutrale. — Noi inca suntemu de parere, ba potem dice ca suntemu chiaru convinsi, ca Austria va fi buna bucurosă se pote remană neutrale, inse este temere inteme-

iata, ca ea va fi trasa in focu fora voia ei si detrimentulu ei.

— Diariul „Ébredeș“ din Cluju dice, administratiunea publică in Ungaria este asiătrea, incătă e temere, ca la casu de o mobilizare repentina se voru ivi cele mai mari dificultăți cari potu se fia decidetorie chiaru pentru năști viitoria a statului. De altintrele totu acestu diurnal affirma, ca manelucii guvernului sunt as de frivoli, incătă dorescu pe facia conflagratiunii generale, că Ungaria, la casu se fia trasa in rebelu, se aiba pretestu de a anunța falimentul se scape de responsabilitate pe cei dela guvern.

— Cameră ungurăsca se va intruni Sambătină 21 Aprile. Proiectele despre nou'a impacatiune nu sunt inca totă gata. Bancă natională din Viena nu vră se primăscă cu nice unu punctul referitor la denumirea vice-governatorilor de catre ambele guverne. Se crede, ca în fine totu guvernele, si respective guvernului ungurăsca va trebui se cedede.

— Dlu ministru de finanțe Szell nu capătă bani. Consorțiul Rothschild dice, ca i-ar' da bani de către cestiunile bancei dualistice ar fi rezolvata. Se dica, si din aceasta parte se face presiune asupra băilor unguri numai că se-i sălesca se impacă cu „nesze semmit, fogd meg jó“, ca-ci din impacatiune se poate intemplă că consorțiul Rothschild se dica, ca nu poate da bani din cauza conflagratiunii orientale. De altintrele se spune, că Rothschild totu s'a induratu a anticipa duii 25 milioane, că se nu dă falimentul înainte de erumperea resbelului. — Déca judanii au pe unguri in bosanariu, atunci le este usioru se intâlni prin dlu Andrásy in favoarea judanilor din România.

* * *

Resbelulu între Russi'a si Turcia pote consideră că incepută, cu totă ca pana în momentul de facia declararea formale de resbel n'a aparutu. Inse acăsta declarare nice nu mai este necesară, deoarece resbelulu resultă de sin din desvoltarea lucrurilor de doi ani de din încecă si din starea loru actuale. Russi'a a declarat Turciei resbelu in momentul, candu cu bani si arme de ale sale a facutu se se rescōle poporul slava de pe peninsula balcanica, ea a declarat resbelu Turciei in momentul, candu a impinsu si focu contra ei si pre serbi si muntenegrini, si în fine mobilisarea armatei russesci si concentrarea la Prutu si in Caucazu inca este o faptica declarare de resbelu contra Turciei.

Inse afară de acăsta, Russi'a nice nu are de cugă se declare resbelu formalu Turciei. Ea are in manile sale protocolulu subscriseu de totă poterul mari, adeca acelu actu, care cuprinde dorintele Europei voiescă a le realiză in Turcia, spre pacifică poporele rescolate si a assecură pacea Europei pre venitoriu. Acestu protocolu s'a prezenta Turciei, că se-lu acceptă său celu pucinu se-lu la cunoscintia, inse Turcia l'a respinsu cu indignantă că pre unu actu violatoriu pentru suveranitatea sa. Acăsta respingea inca involvă in sine o declarare de resbelu din partea Turciei catre Europa întrăgă. Celu pucinu Russi'a asiă o esplica. Ea se considera pe baza protocolului de „mandatariu“ alu Europei si dica va intra cu trupele sale in Turcia, că se execute dorintele Europei. Acestu pasu voiescă Russi'a se-lu faca fora declarare de resbelu; inca totusi Europa se scia de ce are se se tienă ea va face celu pucinu atat'a, ca prin o diplomatiă va notifica acăsta resolutiune a sa si numai poterilor, cari au subsemnatu protocolul ci si Turciei. De sine se intielege apoi, ca Turcia care a respinsu protocolul, se va opune cu atat mai vertosu la o invaziune armata. In modul acăsta resbelulu se va incepe astăzi săn Mane.

Că aceste combinații său deductiuni si năști se nu apără neintemeiate, inregistramu si

tote acele sciri, cari caracterisedia situatiunea. In Petropole s'a tienutu in 13 si 14 Aprile unu consiliu mare de statu, care a decretat a porni trupele dela Chisieneu catra confinile turcesci si totodata a notificat Europei acesta resolutiune a Russiei prin o nota diplomatica. In legatura cu acesta sfiamu din foile de Bucuresci, ca consulul rusescu de acolo ar fi notificat guvernului romanu, cumca armata russesca a pornitu dela Chiseneu catra Pruto. Totuodata se assecura, ca astazi in 18 Aprile, de celu multu in decursulu septemanei acesteia imperatorele Russiei va sosi la Chiseneu si indata dupa aceea va aparé manifestulu de resbelu. Alte scripunu, ca Russi'a si-a retrasu nu numai ambassadu'a, ci tote consulatule din Turci'a. Aceasta este celu mai invederatu semnu pentru inceperea ostilitatilor. Societatea de navigatiune pe Dunare a notificat la burs'a de cereale din Vien'a, ca turcii au inceputu a aruncá podu preste Dunare la Calafatu, ca se treca in Romani'a.

— Pacea cu Muntene格ru nu s'a inchiatu, d'ice armistiitu nu s'a mai prelongit. Delegatii muntegrini parasira eri in 17 Aprile Constantiopolie. Principele Muntegrului va evita, se dice, ori-ce atacu, pana candu nu va afla, ca trupele turcesci au ajunsu la Dunare si a inceputu bubuietu tunurilor. Trupele turcesci din Erzegovina au capetatu ordinu se proviantedie fortareti'a Nicsiciu. Acesta impregiurare va silf pe muntegrini se intre in focu, ca se impedece proviantarea.

— Not'a prin care guvernulu ottomanu a respunu poterilor europene, cari i-au presentat protocolulu spre subscriere, s'a publicat dejà in mai multe diurnale turcofile. Not'a protestedia contra protocolului, caruia i se denega ori-ce dreptu de a obliga pe Turci'a. Acestu protocolu statoresce, dupa parerea Turciei, unu amestecu illegalu in afacerile interne ale Turciei. Cu privire la Muntegru dice, ca Port'a ottomana a dovedit u destula moderatiune si bunavointia in negotiatiunile de pace cu Muntegru, inse cu tote aceste pertinacitatea principelui Nichita a facutu imposibila inchiararea pacii. Relativu la drepturile, ce se cere in protocolu de a se accorda provincielor slave din Turci'a dice not'a turcesca, ca guvernulu ottomanu nu poate ne accorde privilegie unoru provincie revoltate. Constitutiunea tierei garantidea de altmintrele tote drepturile si libertatile cerute in protocolu, inse nu numai pentru unele provincie, ci pentru toti locuitorii imperiului turcescu. Incatu pentru desarmare, Turci'a, care si-a concentrat trupele numai spre sperare, este gat'a se desarmdie, deca si Russi'a ar face acesta. Spre acestu scopu nu este necesariu, ca se tramita unu delegatu specialu la Petrusburg. Tramitarea unui delegatu specialu este numai un actu de curtoasia, pre care Turci'a lu va implini, deca Russi'a va face asemenea. Pentru crudelitatile comisse in Bulgari'a nu poate fi Turci'a responsabila, deoarece acele au fostu numai rezultatu agitatiunilor esterne.

Cu alusiunea la agitatiuni esterne, Savfet pasi'a da o grea lovitura Russiei, care se considera de urdoreea insurrectiunei din Turci'a.

— Guvernulu anglesu a declarat in parlamentu, ca respunsulu Turciei nu este a comodatul de a sustine pacea, inse cu tote aceste Anglia n'a pronunciat inca ultimul u cuventu in favorea pacei. Politic'a Angliei nu este indreptatea contra Turciei, care nu i-a facutu nici unu reu. Guvernulu anglesu, desi spriginesce cau'a crestinilor, totusi n'a declarat, ca Turci'a nu poate se contedie la spriginu seu. Anglia a subscrisu protocolulu, pentru ca a fostu a assecurata, ca prin acesta va deschide Russiei calea spre desarmare.

— „Monitoriulu“ Franciei constata, ca guvernulu francesu a spriginitu si spriginesce toti pasii ce se facu in favorea pacei, dice apoi, ca Port'a ottomana a luat asuprasi o mare responsabilitate prin respingerea protocolului; in totu-

casulu inse Franci'a trebuie se observe absoluta neutralitate.

— Principele Bismark a notificat presedintei camerei print'o scrisore, ca starea sanetatiu sale nui permite se partecipe la pertractarile actuali ale camerei si ca imperatorele a binevoit u a-i accorda unu concediu si totuodata s'a ingrigit de substitutii sei atatu in afacerile interne, catu si in cele esterne. — Dupa cetirea acestei scrisori, secretariulu de statu Bülöv, substitutulu lui Bismark in causele esterne, a declarat, ca Bismark va continua a contrasemna si in tempulu concediului tote actele constitutionali.

— **Romani'a.** Resbelulu iminentu dintre Russi'a si Turci'a a silitu si pe guvernulu romanu, ca se mobilisedie armata. Vineri in 1/13 Aprile s'a tienutu unu consiliu de ministri, care a decretat convocarea reservelor. A dou'a di s'a tienutu unu consiliu mare sub presedinti'a Domnitorului, la care afara de ministrii actuali au luat parte mai multi dintre fostii primi ministri. In acestu consiliu s'a decisu, ca fora ascultarea camerei se nu se iè nice unu conclusu in privint'a atitudinei Romaniei. — Ministrulu de resbelu colonelulu Slaniceanu si-a datu demissiunea si in locul lui s'a denumit generalulu Cernatu. Colonelulu Slaniceanu a demissionat numai ca in casu de resbelu se se pota pune in fruntea statului maioru. In locul ministrului de esterne N. Jonescu, care a demissionat inca inainte de serbatorile pascilor, s'a denumit Mihailu Cogalniceanu.

— (Multiumire publica.) Subsemnatul primindu cu trist'a ocasiune a mortii multu regretatei sale fice Alexandrina Haralambu, manifestari de condolentia si de simpathie din mai multe parti, vine in numele seu, alu minorului Mihailu Haralambu, fiului decedatei, alu fiului seu capitanu Romulus Magheru, alu nurorii sale Lina Magheru si alu nepotilor, a aduce multiumirile sale totuloru personalor, amicilor si cunoscutilor din tiéra si din strainetate, cari luara parte la dorerea familiei pentru acesta pierdere ireparabila.

Recunoscintia nostra pentru regretele manifestate din tote partile de romani si de multi straini va fi eterna. G. Magheru, generalu.

A patra

adunare generale ordinaria

a Institutului de creditu si de economii „ALBIN'A“ tienuta in 29 si 30 Martiu.
(Capetu.)

V. Reuniunile de creditu fiindu in desfacere, au statu la finea anului 1875 din 1681 participantu cu unu creditu folositu de fl. 75,651 95 din cari in decursulu anului 1876 au esit 804 participanti restituindu im-prumuturile avute cu . . . fl. 23,375 58 mai remanendu cu finea anului 1876 877 participanti cu unu creditu preste totu de . . . fl. 52,276 37 care restu de pretensiuni este acoperit u prin garantia solidaria a 877 participanti, prin fondurile speciali de rezerva si de garantie evidente in bilantul in sum'a totala de 25872 fl. 86 cr., care deci face aproape 50% a pretensiunilor restante, si mare parte inca si prin ipotece reale.

In toti ramii de operatiune s'a realizat prin institutu in anulu 1876, 3618 imprumuturi in sum'a de 1.325,864 fl. 39 cr.

Revenimentulu cassei a fostu preste totu de 3.278,916 fl. 18 cr., cu 208,125 fl. 12 cr. mai mare ca in anulu precedentu.

Cu privire la desvoltarea operatiunilor nostre, ve tragemu attentiunea asupra tablourilor adnicate la bilantul.

Aceste fiindu Domnilor transactiunile mai insenate ale anului espiratu, dama la acestu locu cetire bilantiului insusi (se citesc).

Pre-cum v'ati convinsu din acestu bilantul, amu efectuitu si acumu tote amortisarile prescrise

de lege si de statutele nostre, incatu d. e. spesele de fondare suntu reduse dejà dupa 4 ani dela 12050 fl. 40 cr. la 5600 fl.

Bilantiul ne arata unu venit u anului espiratu de fl. 74,847 65 din care subtragendu totalulu interesselor, ce platesce institutu, a speselor, contributiunilor, amortisarilor si perderilor cu fl. 42,627 06 resulta unu profitu curat u . fl. 32,220 59

Conformu §. 62 alu statutelor propunem urmatorea distribuire a acestui profitu:
Că interesse de 5% dupa capitalul de actiuni fl. 15,000 —

Din restulu de fl. 17,220 59 se vinu 10% ca dotatiune a fondului de rezerva . fl. 1722 05 ca tantiema pentru membrii directiunii, directorii executivi si oficiali . . . fl. 2755 28 2% pentru scopuri de binefacere . . fl. 344 41 fl. 4821 74

Din restulu de fl. 12,398 85 propunem, ca 12000 fl. se se imparta ca dividenda intre dd. actionari, ér' 398 fl. 85 cr. se se treca in contulu profitului anului curentu.

Pentru 3000 actiuni ale institutului se vinu deci din profitulu curat u anului 1876 odata 5% fl. 15,000 — in urma 4% fl. 12,000 — in totalu . 27,000 — care face 9%, ca si anulu precedentu.

Fondulu de rezerva alu actionarilor cu adau-sulu cuotei de astazi din profitu a ajunsu la sum'a de 14,892 fl. 08 cr.

Cifrele premise probéza de ajunsu, ca afacerile nostre intrunescu tote conditiunile de viétila si ne indreptatescu pentru timpuri normali la cele mai bune sperantie.

Aducem la cunoscintia dvostre, ca onor. comitetu de revisiune alu societatii nostre prin address'a s'a din 6 Februaru a. c. ne a comunicat unu proiectu pentru modificarea mai multora §§ ai statutelor societatii nostre si ne-a recerutu, a pune intre obiectele adunarii presente modificarile proiectate.

Nepotendu directiunes face propunerile aceste de ale sale, n'a fostu in stare se corespunda do-rintiei onor. comitetu.

Terminamu, rogandu-ve ca, dupa ascultarea reportului comitetului de revisiune, se binevoiti aprobá bilantiul, si proiectulu nostru pentru distribuirea profitului, fixandu dividend'a anului 1876 cu 9 florini de actiune, si a dà absoltoriulu directiunei si comitetului dvostre de revisiune.

Dlu Ioane Cretiu citesc apoi urmatoriulu reportu alu comitetului de revisiune:

Onorabila adunare generale!

Ia conformitate cu §. 33 lit. b) si §. 58 din statutele societatii nostre, comitetul de revisiune subsemnatu -si ia libertates cu totu respectulu a reportá onorabilei adunari generali, ca a esaminat cu tota rigorea computurile si bilantiulu societatii, incheiatu cu finea anului 1876 si supusu noue spre acestu scopu de catra directiunea institutului; amu esaminat proiectul pentru distribuirea profitului societatii; amu esaminat si fia-care pozitioane din bilantiulu incheiatu in particu-lariu, prin scontrarea propria a casselor, prin privirea registrelor principali si auxiliari si a totutororu subiectelor de comptabilitate ale societati; si le-amu aflatu tote in ordinea si regul'a recerutu.

Din siedinti'a comitetului de revisiune a institutului de creditu si de economii „Albina“.

Sibiu, in 25 Martiu 1877.

A. Senor m. p. Ioanu Cretiu m. p.
George Mateiu m. p.

Reporturile citite impreuna cu bilantiulu se predau unei comisiiuni de 9 esmisse din sinul adunarii in personele dloru Davidu batonu Ursu, Theodoru Popu, Thimoteu Micla, Ioane Antonelli, Ioane Candrea, Ioane Bradu, Ioane Romanu, Dr. Aureliu Brote si Dr. Demetru Racuciu.

Presiedintele incheia siedinti'a, anuntandu continuarea ei pe diu'a de mane la 9 ore inainte de amédie.

In 30 Martiu adunarea se intrunesce in a dou'a siedintia, si comisiunea esmisa in diu'a precedenta, referitor la reportul anualu si la bilantul, reporteza prin dlu Ioane Romanu, ca a esaminat cu de-ameauntul bilantului, confrontandu-lu cu registrele si cartile principali si auxiliari ale institutului si l'a gasit in deplina consonantia cu acelesi si in tota regul'a; a esaminat proiectul directiunei despre impartirea profitului si l'a gasit in conformitate cu statutele societatii; a constatatu deci preste totu aceeasi, ce reporteza comitetul de revisiune.

Adunarea ia spre sciintia reportul comisiunii in acestu obiectu si:

1. apróba computurile si bilantiul an. 1876,
2. dà directiunei insiitutului si comitetului de revisiune absolutoriulu pe timpulu anului 1876,
3. apróba propunerea directiunei despre distribuirea profitului curat in sensulu §. 62 din statute si fixeza dividend'a anului 1876 cu 9%, priu urmare alu patrule cuponu alu institutului dela 1 Iuliu 1877 se va rescumperá cu 9 florini.

Se pune apoi la discussiune parerea comisiunii de 9 relativ la passagiulu din reportul directiunei in cestlunea modificarii unor SS. din statutele societatii.

Prin discussiunea urmata lamurindu-se, ca in statutele societatii nu se afia nici unu §. daunosu institutului, nici in contradicere cu dispositiunile codicelui commercialu, prln urmare neconstatandu-se necessitatea de modificare a statutelor: propunerea pentru esmiterea unei comisii din sinulu adunarii, ca se studieze statutele si respective se propuna modificari din titlulu de necessitate urgenta, nu se primește.

Sùm'a de 344 fl. 41 cr. resultata din bilantul in sensulu §. 62 e) din statute pentru scopuri de binefacere se distribue astu-modu:

1. Societatilor academice ale junilor romani din Vien'a, Pest'a, Clusiu si Cernautiu, cate 50 fl., cu totul 200 fl.

2. Nenorocitiloru prin focu dia comun'a Sabesiu-de-susu din comitatulu Sibiuului 100 fl.

3. Pentru scopuri filantropice in cetatea Sibiu 44 fl. 41 cr.

Pretiulu marceloru de presentia pentru anulu 1877 se fixeza cu 3 florini.

Remuneratiunea anuala pentru comitetul de revisiune se fixeza cu 250 fl.

In comitetul de revisiune se alega dd. Ioane V. Rusu, Dr. Aureliu Brote si Petru Petroviciu.

Cu aceste adunarea se incheia.

Noutati diverse.

— Archiducele Albrecht serbeza in 17 si 18 Aprilie anulu 50 jubiliaru alu servitiului seu. Pena si deputatiuni de ale potentatiloru straini voru lua parte la festivitate.

— (Multiamita publica.) Din partea Curatoratului gr. cath. din Tergulu-Muresiului se aduce prin acésta multiamita publica Exc. Sale pr. s. archiepiscopu si mitropolitu gr. c. de Alba-Juli'a si Fagarasiu, Dr. Ioanne Vancea de Butesa pentru tota maranimósele daruri si fapte filantropice, cari le a lasatu ca dulci si mangaiórie suveniri de gratia archipastorëscu cu occasiunea visitatiunei canonice din Sept. an. tr. in eparchia Muresiului, unde ca ajutoriu pentru beserice si scole a lasatu in tota comunele dela 10—50 fr., preste totu la 700 fr. m. a., afara de darurile filantropice la preoti, docenti miseri si prunciloru, incat si strainii se mirau de doved'a acéstea rara de iubire catra fiii sei sufletesci. Pelunga tota aceste in 13 l. c. ne surprinse si alta gratia a Exc. Sale D. Metropolitu, ca ce primiramu noi curatoratulu besericei din Tergulu-Muresiului prin officiulu protopescu 359 fr., ca daru pentru repararea turnului besericescu si a defectelor lui. Pentru acésta fapta maranimósa, care infomsetiaza corona meritelor archipastoresci, nu ne potem conteni si nu ne descoverí in publicu recunoscutori'a multiamita, rogantu pe Ddeu, se-i pasreze viati'a, ca se fia indelungu patronu besericei si scolei romane de sub toialgul archipastoriei sale. Tergu-Muresiu 11 Aprile 1877. Curatoratulu gr. cath.

— (Donu.) Suntemu invitati a publica urmatorele: Ill. d. Michaelu Pavelu, episcopulu Gherlei pentru in florirea bibliothecei soc. de lect. a jun. stud. rom. din Clusiu binevoi a doná 6 fl. v. a., pentru care mar'animósa donare primésca cea mai profunda multiamita! — Clusiu, 15 Aprile st. n. 1877.

Vasiliu Pavelu, Emiliu Porutiu, presedinte. secretariu.

— (Advocatul nou.) Dlu Demetriu Suci u, teneru din Silvani'a, facu in 11 Aprile a. c. in Budapest'a censur'a advocatiale cu successu eminent. Cancelari'a si-va deschide in Cehulu Sebagiu (Szilag - Cséh). I dorim successu deplinu pre nou'a cariera.

— (Clironomi'a bar. Sim. Sina), care e in cuprinsulu coronei S. Stefanu, a datu numai ca competentia de ereditate si transpozitie respectabil'a suma de 308,841 fr. si 47 $\frac{1}{2}$ cr., care suma se si depură in Marte tr. la cass'a statului.

— (Censu, (camata) pentru intardiarea cu platirea dajdiei se depură dupa date statistice officiali in Cislaitani'a dela 1870 pana 1876 una sumă de 685,413 fr. 43 cr. cu 5% executata. Aceste cifre statistice suntu martore, catu de greu se culegu darile. Din Ungari'a n'avemu asemene date publicate; inse cifrele nu voru fi mai mici. Vai de acela, care se imprumuta, ca se depureze darea, ca déca a intardiaturu, atunci trebuie se platésca interesu si pentru imprumutulu facutu si pentru amanarea de a-si depura contributiunea.

— (Una palma ca dividenda.) Cass'a pastratoria din Vatiu in Ungari'a nu imparti dividende in an. acesta. Unui actionariu Mansbarth nu i placu acésta si indată se si duce la Cass'a pastratoria si injura pe officialulu Csillon pentru ca nu impartiesce dividende. Csillon ei dice: déca vrei cu orce pretiu dividenda, écca o, — si ei da o palma dei scanteiea ochii. Mansbarth 'lu trage 'n judecata care taxă acesta dividenda cu 30 fr., pe cari fù silitu Csillon sei platésca. Ecca dividend'a!

— (Zarul a tempu.) Americanii inventara unu Zaru, care e aplicatu pe din laintru si masin'a, ca la orologe, nu concede deschiderea, pana candu bate óra desemnata mai nainte pentru deschidere; ambla 56 óre si se trage odata pe di. In Berlinu se si afia acésta masina rafinata.

— (Foculu, care alarmă Dumineca la mediul unor tiasi Brasiu, fù indată stinsu; dearse numai coperisulu unei case nelocuite in Palos, din dererulu casarmei de artilleria si unu sopronu.

(Bibliografia.) Sintactic'a limbii romane, compusa de d. canonico prepositu Timoteu Cipariu, care fù premiata de societatea academica romana, esì de suptu tipariu si se afia in Blasiu la d. professoru I. M. Moldovanu cu miculu pretiu de 2 fl. v. a., ér' in Romani'a cu 5 franci.

Sectiunea I. Sintetica tractéza despre concordarea partiloru cuventarii si a apositelor, precum si despre rectinne.

Sectiunea II. sintactica tractéza despre afecțiunile cuventarii, locatiune, forme, dictiuni, ortografie, semne grafice, interpunctiuni etc. Ca completare a acestui operatu, esitu dintr'unu studiu intensivu de ani 50, auctorulu a tiparit separatu si unu tractat despre limb'a romanescă, care costa 40 cr. si pentru Romani'a 1 leu. — Cu acestu opu regulatoriu de limb'a romana s'a implinitu cea mai reclamata necesitate pentru regularea si uniformisarea limbei intre romani, gratia auctorelor regulatoriu si societatii academice!

(Veterinariulu de casa pentru cai, vite cornute, oi, capre si rimatori, unu opu forte instructivu pentru economi, cu privire la tota cunoșcientele de lipsa la prasirea animalelor domestice, la nutrirea si tractarea cu ele; curarea bôlelor interne si externe cu medicine de casa, si cele mai aprobat medicine de veterinarii cei mai renumiți, tarirea temporului de garantare si regulele de politia dictate prin lega; opu lucratu anumitul pentru poporul romanu de D. Basiliu Cornea, magistru de chirurgia, obstetricia si veterinariu, a esitu in Gherla, in tipografi'a diecesana 1877, de unde se poate avea cu miculu pretiu

de 2 fl. v. a. Opulu de 266 pagine, octavu mai si bine adjustat, va indemnisa pe cumparatoru cu materi'a instructiva ce o cuprinde, si care face onore d. Auctor.

(Hamlet), principale Danimarcei, tragedia 5 acte de renumitul V. Shakespeare, esitu in Bucuresti in an. acesta in traducere buna roman de Adolfu Stern. Se afia si in Brasovu librarii Francu & Dresnand.

Triumfulu a de verulu i contra reacirei de Theod. Macinca, a esitu in Craiova 1877 in 14 pag., ca aparare a clerului roman in contacurilor dep. Sihleanu in camera.

Idealele studentelui roman cuventare tienuta de d. Prof. Ioane Popa in serberea patronei Gimnasiului roman din Brasovu care merita a fi cetita si recetita de studenti pentru consiliile cele sanetose ce le cuprinde, fiindu scribi si intr'o limba corecta si curgatorie. Se afia la autorulu aici.

(Dictionariulu ungurescu-romanescu), compus de illustrul nostru barbat George Baritiu. Brasovu 1869, format 80 mare, 41 côle, se afia de vendiare in Brasovu Sabiu, Clusiu, Lugosiu, Temesiéra, Aradu, M.-Sighet pe la librarii cu 2 fl. 70 cr. legatu in pele, si 3 fl. 20 cr. legatu usioru.

"Revista medicala romana" de C. A. Polichroniu, laureatu alu facultatii de medica din Parisu, apare una data pe luna cu 11 pe luna si portulu post. Bucuresti.

"La Roumanie Contemporaine" revista septemanale, care sub directiunea d. Damé apara drepturile Romaniei de statu independentu si suveranu inaintea Europii, ér' parte literaria si scientifica sub dir. d. C. N. Chabudian face cunoscute Europei progressele romanilor. Abonamentul e 20 lei pe anu si portulu postale.

"L'état Roumain et la paix de l'Orient — Neutralisation de la Roumanie" de M. Frédéric Damé 1877.

"Carbunarii" drama originale de d. C. Aricescu cu 1 leu exempl.

Mailou.

Vien'a, 16 Aprile. Dela Petrupole se comunica urmatorele: Negotiatuniile diplomatice s'au intrerupt definitiv. Imperatulu Alessandru va pleca la oste in 19 Aprile.

Bucuresti, 16 Aprile. Ministrul Cogalniceanu a adressatu unu circulariu catre agentii diplomatici din strainete, prin care declara ca Romani'a sustiene a nu viola interesele nationali ale nimului, a sustine pacea si a observa cea mai stricta neutralitate.

Constantinopole, 15 Aprile. Naiet russescă destinata de a trece la Odessa personalul ambassadurei russesci a sositu dejá in apele de Constantinopole, inse pana acum agintele Nelidof n'a primit ordin de plecare.

Cursurile

la bursa in 17 Aprile 1877 stă asta:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 15	er v. a.
Napoleoni	—	—	10 " 44	" "
Augsburg	—	—	114 " 75	" "
Londonu	—	—	130 " 50	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	63 " 90	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	69	" 40	" "	
Obligatiunile rurale ungare	69	" —	" "	
" temesiane	68	" 50	" "	
" transilvane	66	" 25	" "	
" croato-slav.	—	" —	" "	
Actiunile bancei	—	—	762	" "
" creditului	—	—	134 " 50	" "

Col'a II cu finea testamentului fericitului Ioanu Popu-Majoru se va alaturá ca suplementu numai la nr. prossim, deoarece pana la nr. acest'a a fostu cu nepotintă a se da gata.

Red.

Editiunea: Cu tipariu lui

IOANE GOT'T si fiu HENRICU.